

**Skupaj
v akcijo.**

AKCIJSKI NAČRT 2026-2030

**Programske
prioritete.**

N.Si

SLS

FOKUS

Skupaj v akcijo.

Skupna lista NSi, SLS in FOKUS Marka Lotriča
daje upanje za drugačno, boljšo Slovenijo.

Je glas za stabilnost, razvoj in
prihodnost brez eksperimentiranja.

Za razumne davke, učinkovito zdravstvo,
večjo varnost in dostopna stanovanja.

Je glas za prihodnost.
In je glas za naše skupne vrednote.

SKUPNA LISTA
NSi, SLS in FOKUS

- Dvorakova 11a, 1000 Ljubljana
- 01 241 66 50
- www.skupajvkcijo.si
- tajnistvo@nsi.si
- novaslovenija
- NovaSlovenija
- [nsi_sls_fokus](https://www.instagram.com/nsi_sls_fokus)

VLADNI PROGRAM 2026–2030
VOLITVE V DRŽAVNI ZBOR 2026

- Izdaja: Volilni štab NSi, SLS, FOKUS
- Odgovorna oseba: Robert Ilc,
glavni tajnik NSi
- Fotografije: arhiv NSi, Slovenska turistična
organizacija, Freepik, iStock, Pexels,
Boštjan Podlogar, Rok Rakun
- Ljubljana, februar 2026

Kazalo

Uvodnik predsednikov: Skupaj v akcijo.	4
Ključne prioritete skupne liste NSi, SLS in FOKUS Marka Lotriča	6
1. DAVKI IN GOSPODARSTVO	
Več ljudem: Za razumne in konkurenčne davke	8
2. ZDRAVSTVO	
Bolnik v središču: Za dostopno in učinkovito zdravstvo	10
3. SOCIALA	
Za vključujočo, pravično, solidarno in odgovorno družbo, ki omogoča dostojno življenje za vse	12
4. KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANA	
S podpora kmetijstvu do samooskrbe in razvoja podeželja	14
5. INFRASTRUKTURA	
Infrastruktura po meri ljudi	16
6. STANOVANJSKA POLITIKA	
Tlakujemo pot do lastnega doma	18
7. KOHEZIJA IN REGIONALNI RAZVOJ	
Močne regije kot temelj uspešne Slovenije	20
8. PRAVNA DRŽAVA	
Pravna država za vse	22
9. VARNOST	
Za več varnosti: Za državo reda in stabilnosti	24
10. ŠOLSTVO	
Šola naj bo priprava na življenje	26
10 razlogov, zakaj voliti skupno listo NSi, SLS in FOKUS	28

Skupaj v akcijo.

Slovenija je že večkrat v svoji zgodovini dokazala, da zna stopiti skupaj, ko je to najbolj potrebno. Ko je šlo za neodvisnost države, njeno prihodnost in svobodo. Pred tokratnimi volitvami smo se zopet znašli pred prelomnico. Državo, polno potenciala in delavnih ljudi, trenutna vlada vodi v napačno smer.

Politična razdrobljenost, konflikti in ideološko eksperimentiranje dokazano ne prinašajo rešitev. Ljudje pričakujejo državo, ki deluje v njihovo korist, jih podpira in daje zaupanje v prihodnost. Le povezovanje prinaša upanje na drugačno, boljše Slovenijo.

Skupna lista Nove Slovenije, Slovenske ljudske stranke in stranke FOKUS Marka Lotriča je nastala iz odgovornosti do države in slovenskega naroda. Nastala je v prepričanju, da Slovenija potrebuje drugačno pot, pot razvoja. Zato povezujemo znanje, izkušnje in tradicijo, da v državo vrnemo stabilnost. Tradicijo in vrednote združujemo z utripom sodobnega sveta. Prizadevamo si za skladen razvoj Slovenije, podpiramo inovacije in krepimo gospodarstvo. Želimo in moramo ohraniti slovenstvo. Zato sta družina in demografija ključni zavezi vseh treh strank, ki oblikujemo skupno listo.

Prioritete skupne liste izhajajo iz prevečkrat pozabljenega načela, da mora biti država ljudem partner, ne breme. Partner gospodarstvu, zaposlenim, podjetnikom in kmetom. Partner mladim, družinam in starejšim. Partner tistim, ki pošteno delajo, ustvarjajo in prevzemajo odgovornost. Brez močnega gospodarstva ni socialne varnosti, ni kakovostnega zdravstva in ni prihodnosti za mlade generacije. Zato v ospredje postavljamo delo, podjetnost in razumne davke, ki nagrajujejo trud in pospešujejo razvoj.

Zdravstvo mora postati dostopno vsem! Ne moremo pristati na sistem, ki ga vodi ideologija namesto želje po pomoči bolnikom. V središče zdravstvenega sistema zato vračamo bolnike. Vsak mora priti do zdravnika, ko ga potrebuje. Javno zdravstvo mora delovati učinkovito, denar pa mora slediti bolniku in njegovim potrebam.

Stanovanjska politika mora pomagati priti ne le do nepremičnine, ampak do doma. Stranke na skupni listi želimo vzpostaviti stabilno okolje za ustvarjanje družine. Stanovanje ne sme biti privilegij peščice ali nedosegljiv luksuz, temveč temelj osebne in družinske varnosti. Ob tem ostajamo trdno zavezani socialni pravičnosti, urejeni dolgotrajni oskrbi in dostojnemu življenju starejših, ki so s svojim delom zgradili to državo.

Varnost je pogoj za vse drugo. Brez varnosti ni svobode, ni zaupanja in ne razvoja. Pravna država mora veljati za vse enako. V šole, vrtce in državo moramo vrniti red! Šolski sistem mora mlade opremiti z znanjem, veščinami za življenje in temeljnim vrednotnim sistemom.

Gospodarjenje z naravnim bogastvom, kot so vode, polja in gozdovi, pomeni upoštevanje izkušnje, da je kmetijstvo hrbtenica prehranske varnosti, varuh urejenega podeželja in nacionalne odpornosti. Močna in razvita gozdno-lesna veriga pa je dokaz odgovornega ravnanja z naravnimi viri.

Skupna lista NSi, SLS in FOKUS je zato odgovor na eksperimentiranje, ki je državi odvzelo vizijo. Je glas za razumne davke, učinkovito zdravstvo, večjo varnost in dostopna stanovanja ter skladen razvoj Slovenije. Je glas za prihodnost. Glas za naše skupne vrednote.

**S skupno listo
NSi, SLS in FOKUS Marka Lotriča
dajemo upanje na
drugačno Slovenijo!**

Marko Lotrič
predsednik FOKUS

Jernej Vrtovec
predsednik NSi

dr. Tina Bregant
predsednica SLS

Ključne prioritete

skupne liste NSi, SLS in FOKUS Marka Lotriča

1. GOSPODARSTVO IN DAVKI

Več ljudem: Za razumne in konkurenčne davke

- Povišanje splošne dohodninske olajšave s sedanjih 5.552 EUR na 8.000 EUR, do leta 2029 pa na 10.500 EUR.
- Enostaven in pregleden davčni pavšal za podjetnike.
- Uvedba statusa študentskega samostojnega podjetnika.
- Odprava omejitev za začasno delo upokoјencev – upokoјenec ob plači prejema polno pokojnino.
- Ponovna vzpostavitev razumnih prihodkovnih pragov in dvig meje povprečnih prihodkov pri polnih normirancih s sedanjih 120.000 EUR na 150.000 EUR.
- Uvedba razvojne kapice za visoko usposobljene kadre.
- Znižanje prispevka podjetnikov za dolgotrajno oskrbo z 2 % na 1 %.
- Kritje bolniškega nadomestila iz ZZZS že od 7. dne odsotnosti za kmete in samostojne podjetnike ter od 20. dne za ostale zaposlene.
- Odprava dvojnega plačevanja prispevkov (popoldanski s.p.)
- Ustrezni popravki zakonov (ZZDej, ZZVZZ, Zakon o kakovosti, Zakon o digitalizaciji), ki omogočajo zdravstvenim delavcem svobodnejše opravljanje poklica predvsem z vidika lažjega zaposlovanja zdravstvenih delavcev.
- Preoblikovanje javnih zavodov v neprofitne javne gospodarske družbe.
- Odprava koncesij in omogočanje vsem izvajalcem, ki imajo dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti, da jih plača ZZZS.
- Jasna opredelitev pravic iz obveznega zavarovanja ter preoblikovanje ZZZS v pravo zdravstveno zavarovalnico z večjo preglednostjo in učinkovitejšim upravljanjem, vključno s prejemom pogodb za vsakega zavarovanca ter postopna vzpostavitev konkurenčnosti na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja ter vzpostavitev zavarovalniške ponudbe in trga.
- Debirokratizacija zdravstva, uporaba umetne inteligence, standardizacija in poenotenje informacijske infrastrukture (software in hardware) s plačilom obvezne opreme, ki je nujna za storitve v zdravstvu.
- Spodbuda in nagrajevanje preventivnega delovanja posameznikov in ustanov.
- Spodbude primarni ravni (družinski zdravnik, pediater in ginekolog primarne ravni, večje plače, boljši pogoji življenja itd.), povečan vpis na fakulteto.
- Akademski kvartarni center s pridruženim kampusom in sodobnimi metodami (CAR-T, protonski center, obravnava spinalnih poškodb, otroška kardiologija).
- Delujoč (H)NMP z dispečersko službo po celotni Sloveniji.
- Ureditev paliativne oskrbe.
- Začetek gradnje novega UKC Ljubljana na obrobju mesta ter celovita modernizacija UKC Maribor.

2. ZDRAVSTVO

Bolnik v središču: Za dostopno in učinkovito zdravstvo

- Takojšnje prenehanje ideološke spopada z zdravniki – vzpostavitev zaupanja, spoštovanja in sodelovanja.
- Sobivanje javnega in zasebnega je ključ za nadaljnji razvoj slovenskega zdravstva.
- Učinkovito krajšanje čakalnih vrst – takojšnja aktivacija vseh razpoložljivih zdravstvenih zmogljivosti.

3. INFRASTRUKTURA IN PROMET

Infrastruktura po meri ljudi

- Ljudje pred tranzitom: prednost vsakodnevni mobilnosti pred tovornim prometom.
- Hitra železniška povezava Ljubljana–Maribor s ciljem potovalnega časa pod eno uro.
- Razširitev vpadnic v šestpasovnice.
- Enoten center odločanja za projekte državnega pomena.
- Razvoj regionalnih hitrih cest za boljšo dostopnost, varnost in razvoj podeželja.

4. DEMOGRAFIJA IN DRUŽINA

Pomladimo Slovenijo

- Do strehe nad glavo brez bankrota: 95-odstotno državno jamstvo za prvi dom za mlade.
- Paket davčnih razbremenitev za družine z otroki.
- 12-mesečne davčne počitnice ob prvi zaposlitvi.
- Spodbude in ukrepi za lažje usklajevanje družinskega in poklicnega življenja.

5. REGIONALIZACIJA

Močne regije kot temelj uspešne Slovenije

- Uvedba pokrajin – več pristojnosti in del državnih sredstev prenesti na regionalni nivo, kar bo pospešilo razvoj območij.
- Več evropskih sredstev s konkretnimi razvojnimi projekti usmeriti v manj razvite regije ter oblikovati kohezijsko politiko za obdobje 2028–2035.
- Selitev dela javnih služb, vključno z ministrstvi, iz Ljubljane v druge regije, da spodbudimo lokalni razvoj.
- Krepitev regionalnih centrov kot nosilcev razvoja.
- Poenostavitev postopkov za pridobivanje evropskih sredstev in digitalizacija prijave projektov.

6. KMETIJSTVO IN PODEŽELJE

S podpora kmetijstvu do samooskrbe in razvoja podeželja

- Prehranska varnost kot strateški cilj – najmanj 80 % samooskrbe pri ključnih živilih in manjša odvisnost od uvoza.
- Spodbujanje kratkih prehranskih verig in prednost slovenski hrani v javnih zavodih.
- Zaščita rodovitnih zemljišč pred pozidavo in nepremišljenimi energetskimi posegi.
- Manj birokracije, znižanje davčnih bremen in več socialne varnosti za kmete.
- Podpora mladim prevzemnikom ter vlaganja v sodobno tehnologijo in odpornost na podnebne spremembe.
- Krepitev družinskih kmetij ter dostojno življenje kmeta z manj birokracije in pravičnim položajem v verigi preskrbe s hrano.
- Razvoj gozdno-lesne verige za več delovnih mest in višjo dodano vrednost na podeželju.

7. ŠOLSTVO

Šola naj bo priprava na življenje

- Brezplačen vrtec za vse otroke.
- Pripravljalnice slovenskega jezika in kulture za priseljenke otroke.
- Spodbujanje pluralnosti predšolske vzgoje – starši lahko otroka vpišejo v kateri koli javni ali zasebni vrtec z javno veljavnim programom, ceno osnovnega programa pa v celoti pokrije država.
- Ničelna toleranca do medvrstniškega nasilja – jasna pravila, učinkoviti ukrepi s prevzgojo problematičnih posameznikov.

8. VARNOST

Za več varnosti: Za državo reda in stabilnosti

- Krepitev in modernizacija Slovenske vojske.
- Močna in razbremenjena policija.
- Nacionalni center civilne zaščite za še hitrejši in učinkovitejši odziv ob naravnih nesrečah.

1.

DAVKI IN GOSPODARSTVO

Več ljudem: Za razumne in konkurenčne davke

Gospodarstvo je na prelomnici. Po letih relativne stabilnosti se soočamo z upočasnjevanjem gospodarske rasti, padcem konkurenčnosti in nevarno hitro rastjo državne porabe. Namesto predvidljivega in razvojno usmerjenega okolja so podjetja, obrtniki in zaposleni izpostavljeni nenehnim spremembam, novim davčnim obremenitvam ter političnemu eksperimentiranju, ki duši delo, podjetnost in inovacije. Posledica je stagnacija realnega BDP, padec kupne moči prebivalstva in slabšanje poslovnega okolja ter zmanjševanje zaupanja vlagateljev.

Gospodarstvo je temelj socialne države, saj moramo ustvariti, da lahko delimo. Brez močnega, konkurenčnega in produktivnega gospodarstva tudi socialna varnost dolgoročno ni vzdržna. Če država troši več, kot ustvari, in rast temelji predvsem na zadolževanju ter državni porabi, to ne pomeni razvoja, temveč prelaganje bremen v prihodnost. Takšen model vodi v stagnacijo, večjo negotovost in postopno erozijo blaginje.

Ključen problem sedanjega sistema je pretirana obremenitev dela in podjetništva. Delo v Sloveniji ne prinaša več dostojnega razmerja med trudom in nagrado, davčni sistem pa ustvarjalnost pogosto kaznuje, namesto da bi jo spodbujal. Visoki stroški dela, zapletena administracija in nepredvidljivo davčno okolje slabijo konkurenčnost podjetij ter spodbujajo odliv talentov in kapitala v tujino.

Zato je nujna sprememba smeri. Potrebujemo jasno razvojno usmeritev, ki temelji na razumu, odgovornosti in spoštovanju dela. Davčna politika mora postati orodje za rast, ne pa cokla v razvoju. Cilj je preprost: nižji davčni pritisk na delo, večja predvidljivost za podjetja, manj birokracije ter okolje, v katerem se delo, podjetnost in inovacije znova izplačajo. Delo mora zopet postati vrednota! Le tako lahko okrepimo konkurenčnost slovenskega gospodarstva, zagotovimo višje plače in ustvarimo stabilne temelje za dolgoročno uspešno in socialno vzdržno državo.

Zodpravo omejitev za začasno delo upokojencev bomo omogočili, da upokojenci ob plači prejemajo polno pokojnino. Ob pomanjkanju kadrov, čemur smo priča v zadnjih letih, bi ta ukrep zagotovo blagodejno vplival na izboljšanje pogojev v gospodarstvu. Prav tako bi se povečale sinergije medgeneracijskega sodelovanja in izmenjave izkušenj. Upokojenci pa bi vsaj nekoliko izboljšali svoj socialni položaj in zapolnili potrebe gospodarstva po delavcih.

TOP 9

ukrepov za Slovenijo priložnosti, prodornih idej in gospodarskega uspeha

1 Višja splošna olajšava za vse, ki delajo

Z uvedbo višje splošne davčne olajšave in preoblikovanjem dohodninske lestvice bomo neposredno zvišali neto plače vsem zaposlenim, zlasti srednjemu razredu, ki danes nosi največje breme sistema. Ta ukrep pomeni takojšnjo razbremenitev dela, večjo kupno moč državljanov in jasno sporočilo, da se pošteno delo v Sloveniji znova splača. Cilj je preprost: ljudem mora ostati več.

2 Davčni pavšal – preprosto in pregledno

Vzpostavili bomo jasen sistem malega in velikega davčnega pavšala, prilagojenega različnim dejavnostim. Manj administracije, več predvidljivosti in nižji stroški poslovanja bodo razbremenili male podjetnike, obrtnike in samozaposlene. Na ta način zmanjšujemo sivo ekonomijo in omogočamo, da se podjetniki ukvarjajo z delom namesto z birokracijo.

3 Razvojna kapica – nagrajujemo znanje

Z razvojno kapico uvajamo zgornjo mejo dohodka, nad katero se ne plačujejo dodatni prispevki. S tem delamo državo konkurenčno za visoko usposobljene kadre, strokovnjake, inženirje, ki danes odhajajo v tujino. Razvojna kapica ni privilegij, ampak nujen razvojni ukrep, ki zadržuje znanje v Sloveniji in krepi dodano vrednost gospodarstva.

4 Razumna ureditev sistema normirancev in samostojnih podjetnikov

Ponovno bomo vzpostavili razumne prihodkovne pragove za polne normirance. S tem bomo odpravili umetne omejitve, ki danes dušijo rast in kaznujejo uspešne podjetnike. Samostojni podjetniki so hrbtenica slovenskega gospodarstva, zato potrebujejo stabilen in predvidljiv sistem, ki bo spodbujal njihovo rast.

5 Študentski samostojni podjetnik – za inovativnost mladih

Uvedli bomo status študentskega samostojnega podjetnika, ki bo mladim omogočil, da ob študiju zakonito razvijajo podjetniške ideje, ne da bi izgubili študentske pravice. Slovenija mora spodbujati podjetnost že pri mladih, ne pa jo administrativno onemogočati. Ta ukrep ustvarja most med znanjem in trgom, zmanjšuje beg možganov ter krepi prihodnjo generacijo podjetnikov in obrtnikov.

6 Odprava omejitev za začasno delo upokojencev

Upokojencem bomo omogočili, da ob plači prejemajo polno pokojnino.

7 Spodbujanje trajnega zaposlovanja mladih

Za hitrejšo, trajnejšo zaposlovanje mladih in vzgojo kakovostnih kadrov predlagamo finančne spodbude delodajalcem. Za lažjo pot v samostojnost in neodvisnost pa načrtujemo dvig davčne olajšave za mlade in dvig starostne meje za upravičenost do te olajšave.

8 Davek od dohodkov pravnih oseb kot mehanizem razvoja

Za privabljanje tujih vlagateljev in preprečitev odhajanja domačih podjetij iz države nameravamo znižati davek od dohodkov pravnih oseb in uvesti stopničasto progresijo davčne stopnje glede na prihodke podjetja. Dobiček bi bil obdavčen le ob njegovem izplačilu, kar bi spodbudilo vlaganje presežkov v razvoj poslovanja.

9 Kriptosredstva

Z ureditvijo trgovanja s kriptosredstvi bi vzpostavili pregledno, spodbudno in mednarodno primerljivo okolje, odpravili dvoumnosti in zmanjšali administrativne naloge. Če imetnik kriptosredstvo poseduje več kot 12 mesecev, je ob unovčenju oproščen davka na dobiček. Obdavčitev nastopi le ob pretvorbi kriptosredstev v fiat valuto.

2.

ZDRAVSTVO

Bolnik v središču: Za dostopno in učinkovito zdravstvo

V središče zdravstvenega sistema vračamo bolnike! Zdravstvo ne sme biti prostor za ideologijo, politične eksperimente in obračune z zdravstvenim osebjem. Zdravstvo obstaja zaradi pacientov in edino merilo uspešnosti zdravstvenega sistema je odgovor na preprosto vprašanje: ali človek dobi zdravstveno storitev takrat, ko jo potrebuje.

Podatki kažejo, da v Sloveniji ni tako. 140.000 ljudi je brez osebnega zdravnika, 15.000 otrok brez pediatra in 230.000 žensk brez ginekologa. Za pridobitev osebnega zdravnika so ljudje pripravljene čakati v vrstah tudi sredi noči. Čakalne vrste se kljub vse večji porabi javnih sredstev ne krajšajo, ampak podaljšujejo. V času vlade Roberta Goloba se je število čakajočih povečalo za 29 %, na čakalnih seznamih je dodatnih 76.000 ljudi. Ne soočamo se torej s posameznimi težavami, ampak z zlomom sistema!

Zagovarjamo jasen, pragmatičen in odgovoren pristop. Pravica človeka do zdravstvene obravnave mora imeti absolutno prednost pred političnimi in interesnimi delitvami. Sistem deluje le, če pacient pravočasno pride do zdravstvene storitve.

Naš cilj je učinkovit, dostopen in sodoben javni zdravstveni sistem, ki v celoti izkoristi vse razpoložljive kadrovske, organizacijske in infrastrukturne zmogljivosti. To pomeni sodelovanje vseh, jasno opredeljene odgovornosti in konec izključevanja. Javna sredstva morajo slediti pacientu, ne ustanovam. Zdravstvene storitve se morajo opravljati tam, kjer so lahko zagotovljene kakovostno, pravočasno in varno ob jasnih pravilih, nadzoru in odgovornosti države.

Prinašamo konec ideoloških blokad v zdravstvu in začetek resne zdravstvene reforme, s katero zagotavljamo krajše čakalne dobe in večjo dostopnost. Za zdravstvo, ki znova služi pacientom, ne ideologiji.

TOP 7

ukrepov za dostopno javno zdravstvo

1 **Krajšanje čakalnih vrst – do storitve, ko jo potrebujemo**

Nemudoma bomo v javno mrežo vključili vse razpoložljive zdravstvene zmogljivosti – tako državne kot zasebne izvajalce, ki imajo dovoljenje za delo. Pacient bo lahko sam izbral izvajalca, storitev pa bo plačana iz zdravstvenega zavarovanja.

2 **Kakovostna in varna zdravstvena oskrba**

Uvedli bomo jasne standarde kakovosti in varnosti ter plačevanje storitev glede na rezultate zdravljenja. Zdravstvene storitve ne bodo več plačane zgolj zato, ker so bile opravljene, ampak zato, ker so bile opravljene kakovostno.

3 **Prevetritev organizacije in upravljanja zdravstva**

V javne zdravstvene zavode bomo vnesli upravljanje po načelih korporativnega vodenja – z jasnimi cilji, odgovornostjo in merljivimi rezultati. Direktorji bodo imeli več orodij, a tudi več odgovornosti. Slabo vodenje ne bo več brez posledic.

4 **Učinkovitejši sistem financiranja**

Načrtujemo postopno vzpostavitev konkurence na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja za hitrejšo odzivanje na potrebe pacientov. Predvidena je posodobitev osnovne košarice zdravstvenih pravic. Zavzemamo se za učinkovito, pregledno in gospodarno javno naročanje tudi z uvedbo možnosti, da se zdravstveni zavodi pri nabavi zdravstvenega materiala pogajajo neposredno z dobavitelji.

5 **Digitalizacija zdravstva v službi pacienta**

Vzpostavili bomo enoten informacijski sistem, elektronski zdravstveni karton in širšo uporabo telemedicine.

6 **Izgradnja nove stavbe UKC Ljubljana in modernizacija UKC Maribor**

Naredili bomo vse potrebno za začetek gradnje nove stavbe Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana in preoblikovanje obstoječega v regijsko mestno bolnišnico.

7 **Konec izključevanja – začetek sodelovanja**

Pri predsedniku vlade bomo vzpostavili Nacionalni svet za sodobni zdravstveni sistem, v katerem bodo sodelovali stroka, izvajalci, zavarovalnice in pacienti. Cilj je doseči nacionalni konsenz o ključnih reformah in končati nepovezane, parcialne posege v sistem.

3.

SOCIALA

Za vključujočo, pravično, solidarno in odgovorno družbo, ki omogoča dostojno življenje za vse

Slovenija je socialna (in pravna) država. Temelji so bili postavljeni že pred več kot 100 leti. »Vsak človek ima dolžnost prav rabiti dušne in telesne moči, mora pa tudi pomagati bližnjemu pri tej rabi in sam iskati pri njem pomoči,« je zapisal Janez Evangelist Krek, eden od pionirjev družbene solidarnosti na Slovenskem. V razvojni koaliciji ostajamo zvesti tem temeljem, obenem pa jih želimo vedno znova posodabljati ter prilagajati potrebam sodobne družbe in vsakega človeka, da bi lahko dostojno živel v teh razmerah.

Socialna država 21. stoletja, v kateri želimo živeti, tako temelji na: uspešnem socialno, tržno in trajnostno naravnem gospodarstvu; solidarnosti (in odgovornosti) ter pravičnosti; sobivanju generacij kot vrednoti.

TOP 9 ukrepov za vključujočo, pravično in solidarno družbo

1 Pomladitev Slovenije – ukrepi za družine
Družinska politika je ena ključnih prioritet skupne liste. Med ključne ukrepe štejemo 95-odstotno državno jamstvo za prvi dom za mlade, brezplačen vrtec za vse otroke, ukrepe za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja – predvsem delo s skrajšanim delovnim časom – in druge ukrepe iz nabora družinam naklonjenih podjetij.

2 Spodbudna politika zaposlovanja
Dodatno bomo okrepili programe aktivne politike zaposlovanja, ki bodo temeljili na dejanski zaposlitvi in ne zgolj statističnih učinkih. Mladim bomo omogočili hitrejši prehod iz šole v zaposlitev z razširitvijo vajeništva in dualnega izobraževanja, s spodbudami za prvo zaposlitev za nedoločen čas – z davčnimi olajšavami za delodajalce. Posebno pozornost bomo namenili tudi spodbujanju zaposlovanja ranljivih skupin.

3 Trajnostno in kakovostno delo, ki zagotavlja dostojen dohodek
Trajnostno delo je pomemben dejavnik večje kakovosti življenja, s tem pa tudi učinkovitosti. Oboje morata biti cilj in vrednota v današnjem času. Znižali bomo davke in prispevke pri nizkih in srednjih plačah in s tem krepili srednji sloj prebivalstva. Poenostavili bomo delo na daljavo kot trajni in strukturni ukrep lažjega usklajevanja poklicnega in družinskega življenja.

4 Dostojne pokojnine
Nadaljevali bomo s prenovo pokojninskega sistema s tem, da bomo krepili drugi steber z ustreznimi spodbudami za delavce in delodajalce ter prečistili sistem pravic, ki ne temeljijo na prispevkih in ne spadajo v pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Vzpostavili bomo preglednejši sistem in s tem izboljšali zaupanje vseh generacij zavarovancev. Prenovili bomo določbe invalidskega zavarovanja z namenom hitrejšega vračanja na delo in zagotavljanja dostojnih pokojnin.

5 Sistem socialnega varstva, ki omogoča hitrejši in boljši odziv na stiske ljudi
Vsakomur, ki pomoč resnično potrebuje, bo država omogočila učinkovito varnostno mrežo – hitro in brez nepotrebnih birokratskih ovir. Ob tem bo zagotovila ustrezen nadzor nad morebitnimi zlorabami. Zaradi vse večje birokratizacije in stisk družin bomo razvili terensko podporo ter centre za socialno delo razbremenili administrativnih bremen.

6 Kakovostno staranje prebivalstva z dolgotrajno oskrbo
Postopke za uveljavljanje pravic bomo v naslednjem mandatu poenostavili, skrajšali in zagotovili ustrezno informacijsko podporo, da bodo za uporabnike in izvajalce prijaznejši. Spodbujali bomo skupnostne oblike bivanja za starejše s samopomočjo, sosedsko platformo in vključevanjem starejših prostovoljcev v sistem javne službe.

7 Varstvo invalidov, ki temelji na človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah za vse invalide brez kakršnekoli diskriminacije
Ohranjali bomo spodbude na področju zaposlovanja in socialne ekonomije; zagotavljali boljšo dostopnost objektov, naprav, storitev, informacij in komunikacij; spodbujali neodvisno življenje v skupnosti z vsemi potrebnimi podpornimi službami; uvedli enoten izvedenski organ za ocenjevanje invalidnosti; krepili socialni dialog z invalidi in njihovimi organizacijami.

8 Prostovoljstvo
Dodatno bomo podpirali delovanje humanitarnih in invalidskih organizacij, gasilskih društev in drugih prostovoljskih organizacij, ki delujejo v neposredno korist posameznika.

9 Spoštovanje človekovega dostojanstva
Naš glas je odločen DA za spoštovanje življenja do naravne smrti, zato bomo takoj sistemsko uredili področji paliativne oskrbe in hospica. Naš glas je odločen NE nasilju v družini, nad ženskami, nad starejšimi, nad komerkoli. Okrepili bomo ozaveščanje in financiranje ustreznih programov.

4.

KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANA

S podpora kmetijstvu do samooskrbe in razvoja podeželja

Kmetijstvo ni zgolj gospodarska dejavnost, ampak je zgodovinski temelj slovenskega naroda, njegove identitete, kulture in tudi državnosti. Zato slovenski kmet ni le

pridelovalec hrane, temveč je hkrati varuh podeželja, krajine in zdravja naroda. Brez kmeta, obdelane zemlje in poseljenega podeželja ni in ne bo suverene Slovenije.

TOP 10 ukrepov za slovensko podeželje in kmetijstvo

1 Prehranska samooskrba kot strateški cilj države

Prehransko samooskrbo postavljamo med ključne nacionalne cilje, s ciljem najmanj 80% samooskrbe pri osnovnih živilih, kot so žita, zelenjava, sadje, mleko in meso. Z aktivno zemljiško politiko, podporo mladim kmetom, oživljanjem opuščenih kmetij bomo povečali obdelovalne površine, preprečevali pozidavo rodovitne zemlje in ciljno podpirali panoge s povezovanjem kmetov v zadruga, spodbujali lokalno in slovensko ter območja, kjer podatki kažejo na krizo ali strateški primanjkljaj, zlasti gorske kmetije in kmetije z omejenimi možnostmi kmetovanja (OMD).

2 Varovanje kmetijskih zemljišč in dejavna zemljiška politika

Rodovitna kmetijska zemljišča so neobnovljiv vir in jih bomo strogo zaščitili, zlasti zemljišča nad boniteto 25, kjer bo pozidava dovoljena le izjemoma. Sklad kmetijskih zemljišč bo postal aktiven upravljavec, ki zemljo usmerja v uporabo produktivnim kmetijam, prednostno tistim, ki so zavarovane iz kmetijske dejavnosti, ter mladim prevzemnikom. Onemogočili bomo špekulativni nakup zemljišč in dali prednost dolgoročnemu prostorskemu načrtovanju, digitalnim evidencam tal in s tem zagotavljali trajnostno prihodnost države.

3 Priprava kmetijstva na podnebne spremembe

Kmetijstvo bomo sistematično pripravljali na podnebne spremembe z vlaganji v namakalne sisteme, rastlinjake, zavarovane pridelovalne prostore ter posodobljen sistem obrambe pred točo in vremenskimi skrajnostmi, subvencionirali zbiranje deževnice. Z izobraževanjem in svetovanjem kmetov bomo skrbeli za prilagajanje pridelave novim razmeram. Uvedli bomo namenski solidarnostni sklad, ki bo omogočal hitro in učinkovito pomoč ob naravnih nesrečah in izbruhih bolezni.

4 Manj birokracije, več dostojanstva za kmeta

Davčni in administrativni sistem bomo poenostavili z enotno digitalno platformo za vse evidence, s samodejnimi prenosi podatkov med institucijami in manj pogostimi spremembami zakonodaje, z jasnimi možnostmi pavšalne ali realne obdavčitve, plačila OMD pa bodo ostala neobdavčena. Kmetom bomo zagotovili enake socialne pravice kot ostalim zaposlenim, vključno z bolniškimi odsotnostmi, starševskim dopustom in pokojninsko varnostjo ter minimalno pokojnino po 40 letih dela.

5 Krepitev manjših in družinskih kmetij

Posebno pozornost bomo namenili podpori

V strankah na skupni listi kmetijstvo in gozdarstvo vidimo kor ključno razvojno priložnost za podeželje. Njuna naloga je ustvarjati dodano vrednost, zagotavljati delovna mesta, trajnostno rabo virov ter ohranjati kulturno krajino. Podpirati moramo vse oblike kmetovanja, saj raznolikost pomeni večjo odpornost sistema, večjo samooskrbo ter varno in kakovostno domačo hrano. Steber kmetijske politike morajo postati manjše družinske kmetije, ekološka pridelava in dopolnilne dejavnosti, kakovostna hrana pa mora imeti pošteno ceno.

Prehranska samooskrba mora znova postati strateški interes države. Slovenija jo je zanemarila in postala vse bolj odvisna od uvoza, kar pomeni resno

tveganje. V Sloveniji tako ne dosegamo samooskrbe pri žitih (81 %), zelenjavi (38 %), sadju (27 %) ter krompirju (41 %). Zato se zavzemamo za povečanje pridelave domače, zlasti ekološke hrane, ter za celosten razvoj podeželja.

Slovensko kmetijstvo moramo pripraviti na podnebne spremembe. Neurja in suše vse pogosteje uničujejo pridelke, zato so nujni sodobni namakalni sistemi in posodobitev obrambe pred vremenskimi skrajnostmi. Kmet naj ne bo birokrat, temveč gospodar na svoji zemlji. Varovanje kmetijskih zemljišč, pošten položaj kmeta v prehranski verigi in spoštovanje njegovega dela so en izmed temeljev trajnostne, varne in suverene Slovenije.

manjšim, družinskim in ekološkim kmetijam, ki preprečujejo praznjenje vasi in zagotavljajo delovna mesta z lažjim dostopom in spodbudami za mlade prevzemnike zemlje in kapitala. Razširili in davčno razbremenili bomo dopolnilne dejavnosti, kot so turizem, predelava hrane in proizvodnja energije, javna naročila za lokalno hrano (šole, vrtci, dom starejših). Spodbujali bomo neposredno prodajo ter prilagodili razpisne pogoje, da bodo dejansko dostopni tudi manjšim kmetijam.

6 Pošten položaj kmeta v prehranski verigi

Krepili bomo zadružništvo, ki temelji na vzajemnosti, preglednosti in dejanski tržni moči kmetov in jih zakonsko zaščitili pred nepoštenimi praksami (zamude pri plačilih, enostranske spremembe pogodbe, obvezne pisne pogodbe med kmetom in odkupovalcem). Spodbujali bomo promocijo slovenskih živil, jasno označevanje porekla ter celosten nadzor prehranske verige od pridelovalca do potrošnika, da bo delo kmeta pravično ovrednoteno.

7 Varna hrana in digitalna preglednost

Vzpostavili bomo sodoben, informatiziran sistem varne hrane, ki bo omogočal digitalno sledljivost kakovosti in nadzora ter večjo dostopnost informacij javnim zavodom in tudi potrošnikom. S tem bomo krepili zaupanje v lokalno pridelano in predelano hrano ter povečali samooskrbo in transparentnost celotnega sistema.

8 Učinkovito gozdarstvo in domača lesna veriga

Zagotovili bomo trajnostno gospodarjenje z gozdovi in razvoj domače lesnopredelovalne verige

z višjo dodano vrednostjo in preprečili goloseke gozdov ter hiter zaslužek prekupčevalcev z lesom. Gozd mora spet postati "banka kmeta". Poenostavili bomo davčno obravnavo za aktivne lastnike gozdov, okrepili operativno vlogo javne gozdarske službe ter upravljanje državnih gozdov usmerili v roke tistih, ki z njimi dejansko gospodarijo.

9 Urejanje populacije divjadi in zveri

Populacije divjadi in velikih zveri bomo strokovno uravnavali na raven, ki omogoča normalno kmetovanje, gozdarjenje in bivanje na podeželju. Uvedli bomo učinkovite preventivne ukrepe, kot je reguliran odstrel in preventivni ukrepi ter hiter, pravičen in pregleden sistem ocenjevanja in izplačevanja škode.

10 Podeželje kot prostor življenja in podjetništva

Krepitev lokalnega gospodarstva s podporo malim kmetijam in podjetjem (subvencije, svetovanje). Podeželje bomo obravnavali kot prostor življenja, dela in podjetništva. Posebno podporo bomo namenili območjem OMD, obmejnim in demografsko ogroženim regijam, spodbujali razvoj socialnih podjetij in novih dejavnosti ter zagotavljali pogoje za poseljeno, živo in gospodarsko aktivno slovensko podeželje. Spodbujali bomo dopolnilne dejavnosti (predelava hrane, rokodelstvo, lesarstvo), zadružništva, lokalne blagovne znamke ter takšno stanovanjsko politiko, ki mladim omogoča ostati ali se vrniti na podeželje. Omogočili bomo dostop do hitrega interneta, urejene infrastrukture in spodbujanje "pametnih vasi". Podpirali bomo razvoj trajnostnega turizma kot butičnega in ekološkega turizma, povezanega z naravno in kulturno dediščino.

5.

INFRASTRUKTURA

Infrastruktura po meri ljudi

Infrastruktura ni zgolj sistem cest, železnic in objektov. Infrastruktura je del vsakdanjega življenja ljudi - pot v službo, dostop do šole, zdravnika in javnih storitev, občutek varnosti, dostopnosti in povezanosti. Je temelj regionalne enakopravnosti, socialne pravičnosti in kakovosti življenja.

Zagovarjamo infrastrukturne rešitve, ki zagotavljajo zanesljivo in predvidljivo mobilnost ter enakomerne razvojne pogoje po vsej Sloveniji. Prometni in infrastrukturni sistem mora omogočiti, da vsak prebivalec Slovenije v razumnem času dostopa do osnovnih storitev in priložnosti ne glede na to, kje živi. Razvoj mora temeljiti na policentrični ureditvi države, povezani mreži regionalnih središč in dostopnosti kot pogoju za enakost, kohezijo in dolgoročno stabilnost družbe.

Slovenija se danes sooča z dvojno nalogo: nadoknaditi zamujene investicije in hkrati zagotoviti, da razvoj ne bo potekal na račun ljudi, okolja ali družbene povezanosti. Infrastruktura mora izhajati iz dejanskih potreb ljudi in prostora ter biti načrtovana celostno, usklajeno in dolgoročno - brez nenehnih prekinitev, političnih eksperimentov in izgubljenih let.

Infrastrukturna politika mora povečati dostopnost in varnost ter zmanjšati neenakost. Prioritete morajo biti jasno zastavljene, projekti pa vodeni odgovorno s spoštovanjem do ljudi in okolja. Takšen pristop krepi zaupanje v delovanje države in ustvarja pogoje za dolgoročni gospodarski in družbeni razvoj. V tem pogledu je nujna pospešitev postopkov umeščanja v prostor še zlasti pri strateških infrastrukturnih projektih.

Vzpostavili bomo enoten in usklajen sistem javnega prevoza in ga posodobili. Na železnicah bomo v konicah prednost dali potniškemu prometu. Mobilnost ljudi bo imela prednost tudi ob obremenitvah avtocestnega križa, razširili bomo preobremenjene avtocestne vpadnice. Z razvojnimi regionalnimi hitrimi cestami bomo spodbudili razvoj podeželja. Nujna je kontinuiteta projektov, ki čim manj obremenjujejo vsakdanje življenje in prometne tokove.

Zagotovili bomo stabilne in zanesljive letalske povezave z osrednjega letališča Jožeta Pučnika, regijska letališča pa nameravamo razviti kot dopolnilna razvojna središča. Okrepili bomo letalsko industrijo, pomorski promet pa razvijali kot strateški del slovenskega prometnega in gospodarskega sistema; v tej luči načrtujemo pospešen razvoj Luke Koper.

Predvidena je vpeljava naprednih logističnih rešitev in krepitev konkurenčnosti domačega prevozniškega sektorja.

TOP 10

ukrepov za bolj povezano Slovenijo

- 1 Razvojne regionalne hitre ceste**

Uvajamo koncept razvojnih regionalnih hitrih cest kot inovativen odgovor na neenakomeren regionalni razvoj in slabo dostopnost območij brez neposrednega dostopa do avtocestnega omrežja. Gre za razvojni pristop, ki podeželju in manjšim mestom zagotavlja hitrejšo, varnejšo in konkurenčno povezavo z nacionalnim prometnim omrežjem ter izboljšuje dostopnost delovnih mest, storitev in priložnosti.
- 2 Funkcionalna dvotirnost železnic**

Uvedba krajših dvotirnih odsekov in izogibalšč za hitro povečanje zmogljivosti in zmanjšanje zamud. Gre za inovativen pristop, ki omogoča funkcionalni približek dvotirnosti bistveno hitreje in ceneje.
- 3 Vzdržna gradnja infrastrukture**

Cestni projekti se izvajajo odgovorno, tako da čim manj obremenjujejo vsakdanje življenje; brez praznih gradbišč, nerazumnih zapor in nepotrebnega čakanja v zastojih.
- Ljudje pred tranzitom:**
- 4 prednost vsakodnevni mobilnosti pred tovornim prometom**

V prometnih konicah ima vsakodnevna mobilnost ljudi prednost, tovorni (tranzitni) promet pa se časovno preusmerja v preostale razpoložljive zmogljivosti. Mestne vpadnice in drugi prioritetni odseki se razširijo v šestpasovne profile.
- 5 Hitra železniška povezava Ljubljana–Maribor**

Razvoj hitre železniške povezave s ciljem potovalnega časa pod eno uro kot prve osi prihodnjega križa hitrih železnic – za boljšo povezanost države in uravnotežen regionalni razvoj.
- 6 Javni prevoz od vrat do vrat**

Prvi in zadnji kilometer postaneta delujoč sestavni del javnega prevoza, z vključevanjem lokalnih avtobusnih povezav, peš in kolesarskih dostopov, skupne rabe vozil, koles in e-skirojev ter sistemov P+R in K+R.
- 7 Letališči Maribor in Portorož kot razvojna priložnost**

Letališči Maribor in Portorož razviti kot dopolnilna razvojna središča za splošno in poslovno letalstvo, usposabljanja, vzdrževanje ter druge specializirane dejavnosti, hkrati pa kot priložnost za krepitev regionalnega turizma, podjetništva in lokalnega gospodarstva.
- 8 Konkurenčni domači prevozniki in logistična podjetja**

Vzpostavitev pogojev za krepitev stabilnosti in konkurenčnosti domačih prevoznikov ter logistov na domačem in tujih trgih.
- 9 Intermodalni terminali in logistični centri**

Razvoj intermodalnih terminalov za povezovanje različnih oblik prevoza ter podpora gospodarstvu za izgradnjo logističnih centrov, ki ustvarjajo višjo dodano vrednost in kakovostna delovna mesta.
- 10 Preboj pri umeščanju strateških projektov**

Za strateške infrastrukturne projekte, ki so ključni za razvoj države ali regij, se določi odločanje na ravni vlade, ki prevzame odgovornost za uskladitev resorjev in pravočasno izvedbo. Za pospešitev postopkov se sprejme interventni zakon s skrajšanimi postopki, jasnimi roki in odgovornostmi.

6.

STANOVANJSKA POLITIKA

Tlakujemo pot do lastnega doma

Slovenija se sooča z izrazito stanovanjsko krizo, ki ni omejena zgolj na socialno najšibkejše, ampak vse bolj prizadene zlasti mlade, mlade družine in srednji razred. V državi danes primanjkuje okoli 20.000 stanovanj, medtem pa cene nepremičnin vztrajno rastejo. Povprečna cena novih stanovanj je leta 2025 prvič presegla 3.000 evrov na kvadratni meter, zgolj od leta 2022 so se cene stanovanj zvišale za skoraj četrtno.

Stanovanjska problematika v Sloveniji ni posledica pomanjkanja prostora, temveč posledica nedelujoče politike. V državi je na voljo dovolj stavbnih zemljišč in skoraj petina stanovanj ostaja praznih, a sistem jih ne zna ali ne zmore aktivirati. Postopki umeščanja v prostor so počasni in nepredvidljivi, gradnja je obremenjena z birokracijo, kreditni pogoji so za številne mlade in družine nedosegljivi, najemni trg pa je nestabilen in pravno slabo urejen.

Namesto da bi država spodbujala različne poti do doma, je leta vztrajala pri enostranskih rešitvah, ki niso sledile resničnim potrebam ljudi. Osredotočena je bila skoraj izključno na javna najemna stanovanja, ki nastajajo prepočasi in v premajhnem obsegu. Posledica so visoke cene, pomanjkanje dostopnih stanovanj in generacije, ki si kljub delu ne morejo zagotoviti lastnega doma. Centralizacija države in povečano priseljevanje dodatno pritiskata na že preobremenjena urbana središča.

Zagovarjamo pragmatičen in celovit pristop k stanovanjski politiki. Cilj je jasen: več stanovanj, hitreje in po dostopnejših cenah. Stanovanjska politika mora hkrati omogočati dostopna lastniška stanovanja, urejen in stabilen najemni trg, prvi nakup brez nedosegljivega pologa, bistveno hitrejše postopke ter popolno finančno preglednost. Stanovanja morajo postati dom in s tem temelj samostojnosti in varnosti ljudi – ne talec neučinkovitega sistema.

TOP 7

ukrepov za dostop do lastnega doma

- 1 Prvi dom brez nedosegljivega pologa**

Uvedli bomo 95-odstotno državno jamstvo za prvi nakup stanovanja, s čimer mladim in družinam omogočimo dostop do kredita brez enormnega začetnega vložka. Prvi dom ne sme biti privilegij, ampak realna možnost.
- 2 Hitro povečanje ponudbe stanovanj**

Takoj bomo aktivirali prazna in slabo izkoriščena stanovanja, in sicer z davčnimi spodbudami, večjo pravno varnostjo lastnikov in okrepljeno javno najemno službo. Vsako obstoječe stanovanje mora postati del rešitve, ne neizkoriščen potencial.
- 3 Urejen in stabilen najemni trg**

Vzpostavili bomo enotnejši in preglednejši najemni sistem z nižjo obdavčitvijo dolgoročnega oddajanja in večjo zaščito tako najemodajalcev kot najemnikov. Najem mora postati varna in predvidljiva pot do samostojnosti.
- 4 Graditi več, hitreje in z manj birokracije**

Pospešili bomo postopke umeščanja v prostor (OPN in OPPN), poenostavili gradbena dovoljenja ter uvedli državni "servis za občine" za hitrejše umeščanje stanovanjskih projektov. Časovna izguba danes pomeni višje cene jutri.
- 5 Spodbujanje zasebne in javno-zasebne gradnje**

Z ugodnim financiranjem, investicijskimi skladi in javno-zasebnimi partnerstvi bomo spodbudili gradnjo nepremičnin vseh cenovnih razredov. Država mora ustvariti pogoje, ne nadomeščati trga.
- 6 Reforma stanovanjskih skladov**

Stanovanjske sklade bomo preoblikovali v učinkovitejše, bolj profesionalno vodene subjekte z večjo naložbeno sposobnostjo. Cilj je več stanovanj, ne več administracije.
- 7 Popolna preglednost in ničelna toleranca do korupcije**

Vzpostavili bomo centralni register stroškov, obvezne revizije večjih projektov in javno platformo za nadzor cen in pogodb. Vsak evro v stanovanjski politiki mora biti porabljen pregledno in učinkovito.

7.

KOHEZIJA IN REGIONALNI RAZVOJ

Močne regije kot temelj uspešne Slovenije

Kohezijske politike se drži »sloves«, da je zelo kompleksna in preveč zbirokratizirana. Sistemi upravljanja kohezijske politike se med državami članicami razlikujejo, zlasti zaradi domače zakonodaje, saj Evropska komisija postavi zgolj osnovni regulativni okvir.

V slovenskem sistemu upravljanja z evropskimi sredstvi so najbolj kritične točke: I.) sistem je preveč centraliziran na državni ravni, medtem ko imajo regije premalo pristojnosti in finančnih sredstev; II.) sistem na državni ravni je razdrobljen po preveč institucijah (ministrstva, skladi, agencije...); III.) sistem na državni ravni je prepogosto predmet organizacijskih in kadrovskih sprememb; IV.) sistem se srečuje z zahtevnimi administrativnimi ovirami; V.) večjih infrastrukturnih projektov ni mogoče izvesti v razumnih rokih, vsaj med enim programskim obdobjem; VI.) slabo je strateško načrtovanje, zato ni jasnih vsebinskih prioritete razvoja in posledično so sredstva razdrobljena na številna področja brez ustreznih multiplikativnih učinkov.

Slovenijo so šele zadnje krize dobesedno prisilile, tudi s pomočjo Mehanizma za okrepanje in odpornost, da si je zastavila resne razvojne prioritete in reforme na področjih dolgotrajne oskrbe, zdravstva, pokojninskega sistema ter na drugih ključnih področjih. Prisotno pa je tudi razmišljanje o regionalizaciji Slovenije, ki bi prispevala k učinkovitejšemu delovanju države kot celote in k učinkovitejšemu koriščenju evropskih sredstev, zlasti v okviru transnacionalnih, medregionalnih in centraliziranih programov, kjer slovenske občine niso konkurenčne v primerjavi z avstrijskimi, italijanskimi in drugimi večjimi regijami.

Izjemnega pomena je pregleden sistem spremljanja in poročanja o porabi evropskih sredstev. Stemse javnosti omogoča vpogled v porabo sredstev, kar povečuje zaupanje v državne institucije in zagotavlja nadzor nad porabo sredstev.

TOP 12

ukrepov za enakomeren regionalni razvoj

- 1 Hitrejša izvedba infrastrukturnih projektov**

Spremembe v domači zakonodaji in skrajševanje administrativnih postopkov, zlasti za manjše projekte.
- 2 Digitalizacija procesov**

Uvedba enotnega portala za objavo in prijavo evropskih projektov z enotnimi obrazci in čim večjo možnostjo poenostavitve za hitro procesiranje ter čim manj administrativno obremenjeno izvajanje po vzoru centraliziranih razpisov Evropske komisije. Celovit sistem za spremljanje in upravljanje sredstev Evropske unije, ki omogoča digitalno oddajanje vlog, spremljanje napredka in poročanje o rezultatih. To poenostavi postopke za upravičence in zmanjšuje administrativne ovire.
- 3 Selitev dela javnih služb iz glavnega mesta v manj razvite regije (t.i. delokacija).**
- 4 Ustanovitev pokrajin**

Pripravljalna faza za dejansko uvedbo pokrajin je lahko uvedba pilotnih pokrajin, ene v vzhodni in ene v zahodni kohezijski regiji. Na ta način bi simulirali delovanje pokrajine, preden bi se dejansko sprejela pokrajinska zakonodaja in izvedle volitve na ravni pokrajin. V fazi pilotnega projekta bi se ocenile možnosti in smiselnost prenosa nalog z državne ravni na pokrajinsko, pa tudi z občinske ravni na pokrajinsko in z državne na občinsko. Prav tako je smiselno v okviru pilotne pokrajine ugotavljati optimalno velikost pokrajine, kar bi pozneje lahko pripomoglo k lažji politični odločitvi glede števila pokrajin in pokrajinskih meja.
- 5 Večja usmeritev evropskih sredstev v manj razvite regije s ciljanimi ukrepi**
- 6 Večji obseg dela od doma in fleksibilnost delovnega časa z jasnim načinom spremljanja učinkov dela in rezultatov**
- 7 Vzpostavitev in krepitev centrov regij za razvoj ostalih mest in nosilcev razvoja, ne le Ljubljane**
- 8 Jasnejša ureditev načina financiranja razvojnih institucij v predpisih države**
- 9 Prenos dela državnega proračuna v upravljanje na regionalno raven z realnimi regionalnimi razvojnimi programi**
- 10 Krepitev administrativne usposobljenosti in profesionalizacija javne uprave**

ter regionalnih razvojnih agencij za ustrezno podporo pripravljavcem projektov. Sem sodi tudi okrepljeno usposabljanje lokalnih ekip, vzpostavitev svetovalnih pisarn za pomoč pri pripravi projektov in boljša podpora lokalnim upravam s strani državnih institucij.
- 11 Uvedba obveznega kroženja oziroma krajšega gostovanja javnih uslužbencev na drugih resorjih ter po vertikali**

(upravičenci – razvojne regije – pristojno ministrstvo – organ upravljanja), predvsem začetnikov, da spoznajo celoten proces izvajanja evropskih projektov, se lahko poistovetijo z izzivi na posamezni stopnji, in možnost predlaganja izboljšav oz. rešitev.
- 12 Uvedba medresorskih ciljnih sestankov/srečanj s predstavitvami primerov dobrih praks**

Skupne projektne pisarne občin ter usposabljanje projektnih skupin, tudi v okviru regionalnih/območnih razvojnih agencij.

8.

PRAVNA DRŽAVA

Pravna država za vse

Nova Slovenija je trdno zavezana demokraciji ter vladavini prava. Te pa ni brez močnega, neodvisnega, strokovnega in tudi nazorsko uravnoteženega pravosodja. Povrniti je treba zaupanje ljudi v pravosodni sistem in v organe pregona, saj se je v preteklosti prepogosto dogajalo, da so se nekateri uspešno izogibali roki pravice.

Pravna država mora veljati enako za vse! V mandatu 2022–2026 se je pokazala velika kriza načela enakopravnosti, saj je moral celo predsednik vlade priznati, da državne institucije ne delujejo. Gotovo je to tudi posledica političnega podrejanja policije. Zlizanost koalicije z vrhom pravosodja je pokazal tudi poskus zakonskega podaljšanja mandata s posebnim dvigom upokojitvene starosti za takratnega predsednika Vrhovnega sodišča. Pomembna je tudi svoboda medijev, ki ravnanje oblasti nadzirajo. V tem kontekstu je nesprejemljivo tudi omejevanje svobode izražanja.

Zgolj 30 % slovenskih sodnikov meni, da se v našem sodstvu napreduje na podlagi sposobnosti in izkušenj. Kar 40 % jih to izrecno zanika, preostalih 30 % pa o tem ni prepričanih. Podobno nizko je zaupanje slovenskih sodnikov v neodvisnost sodnega sveta. In ravno sodni svet je ena od kritičnih institucij, ki takšno slabo stanje povzroča.

Na področju digitalne dostopnosti do pravosodja izrazito primanjkuje rešitev, ki bi bile namenjene državljanom in podjetjem. Pravosodje je še vedno preveč zaprt sistem.

Pravosodju je treba postaviti jasen vzor in cilj. Pravosodna sistema Avstrije in Nemčije moramo postaviti kot referenčni okvir za naš pravosodni sistem. V Slovenijo moramo prenesti rešitve, ki so se v sosednjih državah izkazale kot dobre in učinkovite.

TOP 7

ukrepov za delujočo pravno državo

1 Digitalizacija pravosodja

Poenostaviti moramo poslovanje s sodišči, da bo v celoti elektronsko. Prek spleta morajo biti dostopne vse ključne informacije (pričakovano trajanje postopka, časovni pregled obravnave, sodna praksa). Vzpostavili bomo enotne vstopne točke E-pravosodje, kjer bo na enem mestu moč izvesti vse postopke in pridobiti vse ključne informacije. Vse sodbe morajo biti enostavno in pregledno javno dostopne.

2 Okrepljen boj proti korupciji

Podpiramo vse ukrepe za vzpostavitev ničelne tolerance do korupcije. Krepili bomo nadzor in vzpostavitev zakonodaje, ki bo onemogočal klientelizem in korupcijo v javni upravi, gospodarstvu in v vseh drugih državnih podsistemih.

3 Skrajšanje dolgotrajnih sodnih postopkov

Z ukrepi bomo spodbujali izvensodne poravnave in mediacije. Sistem bomo prilagodili na način, da se postopki v primeru pritožb zaključijo po enotni poti skozi sodišča, brez vračanja na prvo stopnjo v ponovno sojenje. Odpravili bomo izrazito neenak odnos, ki strankam v postopkih nalaga ogromno obveznosti in sankcij, medtem ko za pravosodne in državne organe teh praktično ni. Poenostavitve v izvršilnih postopkih ter postopkih elektronskih izvršb: za izvedbo postopka izvršbe mora zadostovati verodostojna listina, morebitni ugovor na izvršbo pa je moč vložiti ob plačilu varščine.

4 Reforma sodnega sveta

Povečali bomo težo zakonodajne veje oblasti pri imenovanju članov sodnega sveta in zagotovili transparentnost delovanja: odločitve sodnega sveta

bodo obrazložene in javne. Glasovanje posameznih članov bo javno, javen bo tudi prenos sej sodnega sveta v živo. Sodni svet mora postati podvržen strokovni kritiki. Zagovarjamo profesionalno opravljanje funkcije v sodnem svetu in vzpostavitev pogojev za imenovanje tudi za člane iz sodniških vrst.

5 Preprečitev ideološke podreditve Ustavnega sodišča

Ustavno sodišče mora postati nazorsko uravnotežen organ, ki je s svojo strokovno odličnostjo in ugledom varuh ustavnosti in zakonitosti. Zavračanje kandidatov za ustavne sodnike zgolj zaradi njihovega verskega ali nazorskega prepričanja je nedopustno ter močno načeno verodostojnost Ustavnega sodišča in zaupanje državljanov vanj.

6 Učinkovit pregon kaznivih ravnanj enako za vse

Med ključne ukrepe štejemo vzpostavitev systemskega in delujočega načina izvršbe denarnih kazni na socialne transferje, vzpostavitev systemskega in delujočega načina izvršbe denarnih kazni na socialne transferje, možnost mladoletniškega zapora tudi za nasilnike, mlajše od 18 in 16 let, znižanje vstopnega praga za odrejanje finančnih preiskav v postopkih odvzema premoženja nezakonitega izvora. Prekršek poveljevanja totalitarnih simbolov naj velja enako za vse totalitarne sisteme, tudi za komunizem.

7 Razlaščeni mali delničarji

Podpiramo možnost polnega (ne zgolj delnega 60 %) poplačila škode iz poravnalne sheme Zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank, če neodvisni strokovni odbor ugotovi tako visoko oškodovanje.

9.

VARNOST

Za več varnosti: Za državo reda in stabilnosti

Slovenija je varna država, vendar varnost ni samoumevna. Svet okoli nas se hitro spreminja, grožnje so kompleksnejše, bolj nepredvidljive in pogosto nevidne. Vojne in nestabilnosti v naši soseščini, terorizem, kibernetški napadi, organizirani kriminal in nezakonite migracije neposredno vplivajo tudi na našo varnost.

Na zaveznike se lahko zanašamo le, če najprej poskrbimo sami zase. Močna država je tista, ki zna zaščititi svoje ljudi, svoje premoženje in svojo suverenost. To zahteva jasno strategijo, dovolj kadrov, sodobno opremo in spoštovanje vseh, ki vsak dan skrbijo za našo varnost.

Slovenska vojska, policija in obveščevalno-varnostne službe vsakodnevno skrbijo za našo varnost, zato si zaslužijo spoštovanje ter primerne pogoje za svoje delo. Tako obrambni kot notranjevarnostni sistem sta kadrovske podhranjena. Obrambni pod-sistem je treba ustrezno kadrovske popolniti in ga nadgraditi z učinkovitimi prostorskimi in dopolnilnimi silami. Obrambni sistem mora zagotavljati zanesljivo nacionalno obrambo, v sodelovanju z zavezniki pa tudi učinkovito kolektivno obrambo. Policiji je treba zagotoviti zadostno število ustrezno usposobljenih kadrov ter dovolj številčno in dobro organizirano pomožno policijo.

Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v Sloveniji deluje dobro. Tudi v prihodnje bomo zagotavljali primerna finančna sredstva ter dobre pogoje za razvoj vseh služb sistema zaščite in reševanja. Posebno pozornost bomo namenili uravnoteženemu in geografsko enakomernemu razvoju prostovoljnih organizacij na tem področju, ki predstavljajo pomemben steber varnosti in solidarnosti v lokalnih skupnostih.

Zavzemamo se za uravnotežen, sodoben in odziven varnostni sistem, ki temelji na jasni delitvi pristojnosti, odgovornosti in medsebojnem sodelovanju. Obrambni pod-sistem, podsystem notranje varnosti ter podsystem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami morajo delovati usklajeno in se dopolnjevati, hkrati pa se razvijati strokovno in samostojno. Le močni, dobro vodeni in medsebojno povezani podsystemi lahko namreč zagotovijo učinkovito celovito varnost in zaščito ljudi, njihovega premoženja ter države.

Naš cilj je preprost: varen vsakdan za ljudi, stabilna država in varnostni sistem, ki deluje vedno, ne le ob krizah.

TOP 3 ukrepi za večjo varnost ljudi

1 Moderna, opremljena in usposobljena Slovenska vojska
Slovensko vojsko bomo okrepili kadrovske, organizacijsko in operativno, z jasnim poudarkom na teritorialni komponenti oziroma prostorskih dopolnilnih silah, ki bodo zagotavljale večjo odpornost države. Najpozneje do leta 2031 bomo zgradili srednjo bataljonsko bojno skupino ter zagotovili nakup sodobne, interoperabilne vojaške opreme, pri čemer bodo vse vojaške nabave potekale pregledno, strokovno in pod strogim nadzorom. Poskrbeli bomo za lastno varnost in okrepili vlogo Slovenije kot verodostojne in odgovorne članice NATO ter EU. Okrepili bomo kibernetično varnost z vlaganjem v sodobno opremo, tehnologijo in znanje.

2 Močna policija za večjo notranjo varnost
Posodobili bomo opremo, poskrbeli za usposabljanje kadrov na najvišji ravni ter za ustrezen družbeni in poklicni status policistov. Notranjo varnost bomo povečali z okrepitevijo uniformiranega dela policije, ponovno vzpostavitev vodij policijskih okolišev ter avtocestne policije. Policijsko delo bomo razbremenili nepotrebne birokracije, organizacijo decentralizirali in zagotovili sistemske možnosti za ustrezno nagrajevanje vrhunskih strokovnjakov, zlasti na področjih gospodarskega in kibernetičnega kriminala. Potrebna je temeljita reorganizacija in krepitev obveščevalno-varnostnega sistema.

3 Varnost ljudi, premoženja in učinkovito odzivanje ob nesrečah
Vzpostavili bomo nacionalni center civilne zaščite kot osrednji operativni steber obvladovanja kriz in nesreč. Nadgradili bomo klicne centre 112 ter učinkovito uvedli sistem potisnih sporočil za hitro alarmiranje prebivalstva. Posebno pozornost bomo namenili izboljšanju statusa prostovoljnih gasilcev ter drugih pripadnikov služb zaščite in reševanja, ki so temelj varnosti v lokalnem okolju.

Šola naj bo priprava na življenje

Šolski sistem mora mlade opremiti z znanjem, veščinami za življenje ter jim privzgojiti domoljubje in nacionalni ponos. Stopiti mora v korak s časom, se prilagoditi bliskovitemu tehnološkemu napredku, graditi ozaveščenost o novi realnosti in okrepiti digitalno pismenost. Še več pozornosti je treba nameniti medvrstniškim odnosom, duševnemu zdravju in vzgojnim vsebinam.

Danes je šolstvo vse bolj obremenjeno z birokracijo, ideološkimi eksperimenti, neučinkovitimi in togimi pravili, medtem ko učitelji izgubljajo avtoriteto, starši pa jasen položaj. Učenci so preobremenjeni z ocenami in točkovanji, izgubljajo motivacijo in občutek za medčloveške odnose.

Namesto spodbujanja kritičnega razmišljanja prevladuje faktografija. Namesto stroke prednost dobivata pravna in administrativna togost. Namesto jasnih vzgojnih okvirov postaja sprejemljivo izmikavanje odgovornosti. Posledica je sistem, ki ne deluje v korist otrok, ampak se ukvarja sam s sabo.

Dlež otrok, katerih materni jezik ni slovenščina, v naših šolah predstavlja že okrog 10 %. Za učinkovito integracijo je ključno znanje jezika, ki mora biti predpogoj za vključitev v redno izobraževanje. Brez tega bo standard znanja v naših šolah padal, učitelji pa bodo še dodatno obremenjeni.

Prožen šolski sistem naj podpre različne vzgojne in učne pristope, staršem je treba pustiti svobodo, da presodijo o tem, kateri pristop najbolj podpira razvoj njihovih otrok, od vrtca naprej. Težišče presoje naj bo kakovost programov, ne pravni status izvajalcev.

Naš cilj je preprost: šola, ki mlade opremi z uporabnim znanjem, jih vzgojno podpre ter odpira priložnosti za prepoznavanje potencialov in osebni razvoj. Šola, ki učitelju zaupa, ravnateljem prepušča več avtonomije pri vodenju in organizaciji šolskih procesov, starše vključuje, učence in dijake pa pripravi na življenje, delo in odgovornost.

TOP 8

ukrepov za znanje in kompetence za 21. stoletje

- 1 Prenova učnih načrtov in posodobitev ocenjevanja znanja**

Manj učenja na pamet, več razumevanja in kritičnega razmišljanja. Ocenjevanje mora meriti razumevanje in uporabnost znanja, ne količine zapomnjenih podatkov.
- 2 Krepitev digitalne in finančne pismenosti**

Krepitev digitalnih veščin in ravnanje z denarjem kot temeljne veščine sodobnega življenja.
- 3 Spoštovanje učiteljske avtonomije in vrnitev avtoritete**

Učitelj mora imeti jasno vzgojno vlogo in možnost ukrepanja brez strahu pred birokracijo in pravnimi ukrepi. Manj papirjev, več časa za pouk, učence in kakovostno delo v razredu. Napredovanje in plačilo morata temeljiti na kakovosti poučevanja, ne na točkah zunaj razreda.
- 4 Ničelna toleranca do medvrstniškega nasilja**

Jasna pravila, učinkoviti vzgojni ukrepi s prevzgojo problematičnih posameznikov in obvezno sodelovanje staršev. Krepitev preventivnih programov o pomenu dobrih medčloveških odnosov in dobrega duševnega zdravja.
- 5 Vključevanje priseljskih otrok in družin**

Ob porastu priseljevanja iz tujine je nujen sistemski pristop pri učenju slovenskega jezika in kulture pri priseljskih otrocih in njihovih družinah. Predlagamo uvedbo pripravljalnic.
- 6 Avtonomija ravnateljev**

Ravnatelji naj imajo bolj proste roke pri upravljanju in organizaciji šolskih procesov, drugih dejavnosti in kadrovskih virov.
- 7 Svoboda odločanja o vzgojnih pristopih**

Staršem je treba pustiti svobodo pri odločanju o vzgojnem in učnem pristopu za lastnega otroka.
- 8 Boljša povezanost s trgom dela**

Šolski sistem mora biti odziven in odgovarjati na potrebe trga dela ter s sistemi, kot je vajeništvo, mlade pripraviti na čimprejšnji in čim preprostejši vstop na trg dela.

10 razlogov, zakaj voliti skupno listo NSi, SLS in FOKUS

- 1** S povezovanjem prinašamo upanje za boljšo in uspešnejšo Slovenijo.
- 2** Zagovarjamo poštenje, delavnost in pravičnost.
- 3** Zahtevamo, da se mora delo spet splačati.
- 4** V središče zdravstva postavljamo pacienta in skrb za njegovo zdravje.
- 5** Podpiramo slovenskega kmeta in pridelavo zdrave domače hrane.
- 6** Prinašamo stabilnost, red in razvoj.
- 7** Krepimo regionalno politiko za enakomeren razvoj Slovenije.
- 8** Verjamemo v družino in skupnost.
- 9** Spoštujemo vrednote in izročilo.
- 10** Obljuba za nas ni prazna beseda.

navodilo za pravilno izpolnjeno glasovnico

obkrožite številko

22. marec 2026

pridite na volitve

**Skupaj
v akcijo.**

www.skupajvakcijo.si